

ANGELO DORNY

Pluk plezier

© 2025 Angelo Dorny | uitgeverij Sterck & De Vreese

Omslagontwerp en binnenwerk: Revista

Redactie: Ruth Desmit

Omslagbeeld: Eva Krebbers

Foto's binnenwerk: Angelo Dorny & Eva Krebbers

ISBN 978 94 6471 228 5

NUR 440 / 680

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van uitgeverij Noordboek, Hellingbaas 1, 8401 JH Gorredijk, Nederland – info@noordboek.nl. Tekst- en datamining van (delen van) deze uitgave is uitdrukkelijk niet toegestaan.

Sterck & De Vreese is onderdeel van

20 leafdesdichten en in liet fan wanhoop bv

www.sterckendevreese.nl

www.angelo.be

Inhoud

Een pluktuin aanleggen

13

De geknipte plaats	15
• Zonlicht	15
• Luchtcirculatie	15
• Bodemtype	15
• Welk bodemtype heb jij en wat betekent dat voor je pluktuin?	16

Bloemen kiezen	19
----------------	----

• Wat is een plukbloem?	19
• Soorten plukbloemen	20
• Welke plukbloemen kies je?	22
• Angelo's favoriete eenjarigen voor elke pluktuin	24

Plan je pluktuin	26
------------------	----

• Teken je plot	26
• Op schaal tekenen	27
• Maak een beplantingsplan	28
• Gras weg	34
• Verhoogd bed	34

Gereedschap	37
-------------	----

• Zaden indelen	37
-----------------	----

Voorzaaien

39

Plukbloemen voorzaaien	41
------------------------	----

Materiaal	42
-----------	----

Voorzaaien: stap voor stap	46
----------------------------	----

• Soorten kiemers	49
-------------------	----

Zaailingen	51
------------	----

• De plantenbaby's verzorgen	51
------------------------------	----

Verspenen: stap voor stap	52
---------------------------	----

• De kop eraf: waarom toppen een goed idee is	55
---	----

• Problemen met zaailingen	56
----------------------------	----

• Afharden	57
------------	----

Planten in vollegrond: stap voor stap	58
---------------------------------------	----

Zaaien in vollegrond

61

Kies het juiste moment	62
------------------------	----

Kies de juiste soort	62
----------------------	----

• Go go go	62
------------	----

• Liever vooraf	62
-----------------	----

Zaaien in vollegrond: stap voor stap	64
--------------------------------------	----

• Uitdunnen	66
-------------	----

• Toppen	66
----------	----

Herfstzaaien

69

Wat is herfstzaaien?	70
----------------------	----

Welke soorten kan je zaaien in de herfst?	71
---	----

• Winterharde eenjarigen	71
--------------------------	----

• Tweejarigen	71
---------------	----

Herfstzaaien: stap voor stap	73
------------------------------	----

Voorzaaien in de herfst	73
-------------------------	----

Zaaien in vollegrond in de herfst	74
-----------------------------------	----

De pluktuin onderhouden	77	Boeketten maken	103
Voeding versus compost	78	Types bloemen voor boeketten	105
Mulchen	79	• De textuurbloemen	105
• Wanneer mulch je?	79	• De blikvangers	105
• Materialen voor organische mulch	80	• De ondersteuners	105
Water geven	81	• De vullers	105
• In vollegrond	81	• De zwevers	105
• In potten	81	Handige tools	107
Ondersteuning	82	• Knippen	107
• Stokken	82	• Binden	107
• Metalen steunen	82	• Schikken	107
• Netten	85	De juiste vaas kiezen	108
• Andere planten	85	• Welke vorm?	108
• Creatieve constructies	85	• Welke kleur?	111
Uitgebloeide bloemen	87	• Vazen out of the box	111
• Bloembollen	87	Manieren om bloemen te schikken	112
• Eenjarigen	87	• De korenschoofmethode	112
• Rozen	87	• Locatie van het boeket	112
• Zonnebloemen	87	Een lang en gelukkig vaasleven	114
Ziekten en belagers	89	• Schone vaas	114
Slakken	90	• Water	114
Bladluizen	90	• Boeket herknippen	114
Schimmels	93	• Licht en warmte	115
• Meeldauw	93	• Speciale gevallen	115
• Roest	93	Zaden winnen	117
• Anti-schimmelplan	94	F1 hybride of zaadvast?	119
• Onkruid	95	Kruisbestuiving	119
Bloemen plukken	97	Zaden winnen: stap voor stap	120
Pluktools	99	Zaden narijpen	121
• Bloemenschaar	99		
• Emmer of oogstmand?	99		
Plukken: stap voor stap	100		

Lente

Tuintaken	124
• maart	124
• april	125
• mei	125
Bloembollen	126
• Narcis – Narcissus	127
• Tulp – tulipa	131
• Verwilderingsbollen	137
• Een bloembollenlasagne maken	138
Knollen	142
• Anemoon – Anemone coronaria	142
• Ranonkel – Ranunculus	144
Eenjarigen	146
• Juffertje-in-het-groen – Nigella damascena	147
• Leeuwenbekje – Antirrhinum	149
• Wasbloem – Cerinthe major	152
• Zomerviolier – Matthiola incana	154
Tweejarigen	158
• Damastbloem – Hesperis matronalis	158
• Duizendschoon – Dianthus barbatus	160
• Judaspenning – Lunaria annua	162
• Vingerhoedskruid – Digitalis purpurea	164
Vaste planten	166
• Pioenroos – Paeonia lactiflora	167
Bloeiende heesters	172
• Sering – Syringa vulgaris	173
• Sierappel – malus	176
• Meidoorn – Crataegus monogyna	178
Lenteboeketten	181

Zomer

Tuintaken	190
• juni	190
• juli	191
• augustus	191
Knollen	192
• Dahlia – dahlia	193
• Gladiol – Gladiolus	203

122

Eenjarigen	206
• Bekermalva – Lavatera trimestris	207
• Bolderik – Agrostemma githago	210
• Cosmea – Cosmos bipinnatus	213
• Chinese aster – Callistephus chinensis	218
• Duifkruid – Scabiosa atropurpurea	223
• Goudsbloem – Calendula officinalis	226
• Korenbloem – Centaurea cyanus	229
• Lamsoor – Limonium sinuatum	230
• Reukerwt – Lathyrus odoratus	233
• Sierwortel – Daucus carota	240
• Strobloem – Helichrysum bracteatum	243
• Vlambloem – Phlox drummondii	244
• Zinnia – Zinnia elegans	247
• Zonnebloem – Helianthus annuus	253
Vaste planten	258
• Duizendblad – Achillea millefolium	259
• Kattenkruid – Nepeta faassenii	260
• Ridderspoor – Delphinium elatum	262
• Vlambloem – Phlox paniculata	266
• Zonnehoed – Echinacea	268
Bloeiende heesters	270
• Roos – Rosa	271
Grassen	276
• Trilgras – Briza	277
• Hazenstaart – Lagurus ovatus	278
• Vingergras – Panicum virgatum	279
Boeketvullers	280
• Amarant – Amaranthus	281
• Goudschem – Bupleurum rotundifolium	282
• Groot akkerschem – Ammi majus	283
• Kogelamarant – Gomphrena globosa	284
• Kruidkers – Lepidium sativum	285
Eetbare planten	286
• Basilicum – Ocimum basilicum	287
• Framboos – Rubus idaeus	288
• Munt – Mentha	289
• Tomaat – Solanum lycopersicum	290
Zomerboeketten	293

Herfst

Tuintaken	302
• September	302
• Oktober	303
• November	303
Eenjarigen	304
• Pompoen – Cucurbita	305
Vaste planten	310
• Chrysant – Chrysanthemum	311
• Hemelsleutel – Sedum of Hylotelephium	314
• Herfstaster – Aster ageratoides	318
• Zonnehoed – Rudbeckia	320
Klimmers	322
• Blaasjeswingerd – Cardiospermum halicacabum	323
• Bosrank – Clematis	325
• Klokwinde – Cobaea scandens	326
• Oost-Indische kers – Tropaeolum	327
Bessen	328
• Hertshooi – Hypericum	329
• Rozenbottel – Rosa	330
• Schoonvrucht – Callicarpa bodinieri	331
Herfstboeketten	333

Winter

Tuintaken	342
• December	342
• Januari	343
• Februari	343
Winterbloeiers	344
• Amaryllis – Hippeastrum	345
• Nieskruid – Helleborus orientalis	351
Wintergroen	358
• Cidergomboom – Eucalyptus gunnii	359
• Hulst – Ilex aquifolium	360
• Kardinaalsmuts – Euonymus fortunei	361
• Klimop – Hedera helix	361
• Kornelje – Cornus	362
• Skimmia – Skimmia japonica	362
• Sneeuwbal – Viburnum tinus	363

300

Winterbloeierende takken	364
• Chinees klokje – Forsythia	365
• Hazelaar – Corylus	366
• Sierkwee – Chaenomeles	367
• Toverhazelaar – Hamamelis	368
• Wilg – Salix	369
Winterboeketten	371

Dankwoord

379

Een pluktuin aanleggen

We gaan eraan beginnen: een pluktuin aanleggen. Dat is een beetje spannend, maar tegelijk zo leuk. Waar ga je een pluktuin maken? Welke bloemen ga je proberen? Welke kleuren ga je kiezen? Hoe zal het resultaat eruit zien? Om te beginnen is het goed om te weten wat een pluktuin wel en niet is. Zie het niet als hier en daar wat leuke bloemetjes in de sierborder. Een pluktuin leg je aan zoals een moestuin: met de bedoeling om te kunnen oogsten. Geen courgettes, maar boeketten. Pluktuiniers met jaren ervaring achter de kiezen kunnen dat bijna op gevoel doen, maar voor de startende pluktuinier geef ik in dit hoofdstuk een paar basistips als houvast.

De geknipte plaats

Om te beginnen heb je een locatie nodig voor je pluktuin. Er zijn drie criteria om in overweging te nemen: zonlicht, luchtcirculatie en bodemtype.

Zonlicht

De meeste bloemen houden van een stevige streep zon elke dag, dus kies een zonnige plek in de tuin. Door de band genomen kan je uitgaan van minstens zes uren zon per dag in je pluktuin. Halfschaduw is niet onmogelijk, maar haalt de opbrengst van je pluktuin wel wat naar beneden. We spreken in dat geval over een viertal uren zon per dag. Alles wat daaronder zit, is eigenlijk te weinig. Bijna alle plukbloemen zijn zonnekloppers. Als er maar een uur of twee per dag zon is, krijg je slappe planten met lange stelen en weinig bloei. Er zijn ook bloeiers die minder zon vragen, maar dat zijn eerder de uitzonderingen dan de regel. Verder in het boek vind je een overzicht van plukbloemen per seizoen waarin ik uitgebreide informatie geef over de *wishlist* van elke soort.

Begin dus met een observatie van je tuin en zoek uit welk plekje het meest geschikt is voor een pluktuin. Breng in kaart waar de zon komt op welk moment van de dag en waar er eventueel obstakels zijn die schaduw werpen, zoals gebouwen of hoge bomen.

Luchtcirculatie

Als je dan toch bezig bent om je tuin te onderzoeken, let je best ook op de luchtcirculatie of de wind. Een goede circulatie is nodig om ziektes en schimmels tegen te gaan, maar kies niet de meest tochtige plek op je perceel. Ons doel met plukbloemen is om lange stelen te kweken die geschikt zijn voor boeketten, maar die zijn natuurlijk gevoeliger aan wind. Verder in het boek leer ik je hoe je al die bloeiers kan ondersteunen.

Bodemtype

Naast zonlicht en wind is de grondsoort een belangrijke factor bij het aanleggen en onderhouden van je pluktuin. De bodem is wat ze is en het is aan ons (pluk)tuiniers om daarop in te spelen. Zie de grond in jouw tuin niet als de vijand, maar als het canvas waarop je mag werken. Dat is meteen het goede nieuws: je kan elk bodemtype verrijken en een beetje meer afstemmen op wat je planten nodig hebben.

A young man with short, light brown hair is smiling broadly at the camera. He is wearing a light beige long-sleeved sweatshirt and blue jeans. He is holding a large, dark brown wicker basket filled with numerous small green seedlings in black plastic trays. He stands on a gravel path in a garden. In the background, there is a garden bed with dark soil and some green plants, a wooden fence, and a house with a tiled roof under a cloudy sky.

lente

Er is geen mooier seizoen dan de lente, vind ik. De lucht ruikt anders, er is steeds meer licht en de tuin staat op springen. Het is zo'n beloftevol seizoen, zeker voor ons tuiniers die er in de winter dan wel het beste van maken, maar stiekem toch uitkijken naar het echte begin van alles. In de pluktuin zijn voorjaarsbollen de helden van dit seizoen. De eerste tulpen die de kop op steken, de narcissen die hun ding doen: ik vind het zo geweldig en zo hoopvol. In dit hoofdstuk blazen we de pluktuin echt nieuw leven in, want vanaf nu kan het voorzaaien beginnen. Er passeren enkele geweldige voorjaarsbloeiers de revue: de sering met haar onvergetelijke geur, de weelderige ranonkel en het juffertje-in-het-groen als eigenzinnige bloeier.

Tulp – TULIPA

Als er één soort bloembollen is waarvan ik maar niet genoeg kan krijgen, zijn het tulpen. Vroeger zag je ze vooral in felrood of knalgeel, maar ondertussen zijn er zoveel variëteiten op de markt dat het moeilijk is om te kiezen uit al dat moois. Of het nu dieppaars is, perzikroze of zacht lila, in het najaar plant ik zoveel mogelijk tulpenbollen in groepjes bij elkaar, uitkijkend naar die eerste, prachtige boeketten in de lente.

EEN GEZONDE TULPENBOL

Tulpenbollen, en bij uitbreiding elke bloembol, moeten stevig en egaal zijn. Exemplaren die zacht of sponzig aanvoelen, gooi je beter weg. Bollen met beschadigingen maken meer kans op rot (maar je kan ze het voordeel van de twijfel geven). Plant tulpenbollen liever niet elk jaar op dezelfde plek om problemen met bollenmijt of bodemschimmels te voorkomen.

PLANTEN

Tulpenbollen moeten in het najaar de grond in, zodat ze 's winters een koude periode krijgen vooraleer ze bloeien. Dat is niet het leukste tuinklusje op de lijst, maar denk vooral aan die eerste bloei in je tuin straks in de lente. Je kan tulpenbollen planten vanaf midden oktober, vaak tot eind december. Zolang het niet vriest, mogen ze de grond in.

Om tulpenbollen te planten, maak je een rond gat in de aarde met een tuinschopje of een bollenplanter. Dat is een erg handig hulpmiddelje waarmee je een cilindervormig stukje aarde wegpakt uit de grond. Je laat de tulpenbol in het gat vallen en lost die aarde er weer overheen. Klus geklaard. Om te onthouden hoe diep je een bol plant, is er een eenvoudig geheugensteuntje: reken twee à drie keer de grootte van de bol.

Je kan tulpen netjes in rijtjes zetten, maar ik plant ze liefst in organisch ogende groepjes. Een trucje dat kan helpen is dat je een aantal tulpenbollen in je hand neemt en laat vallen op de grond. Waar ze terechtkomen, is waar je ze plant. Dat ziet er een pak natuurlijker uit dan wanneer je ze even ver van elkaar plant. Zorg er bij die methode dan wel voor dat ze niet tégen elkaar liggen, want dan riskeer je weer rot en schimmels.

TOT WANNEER KUN JE BOLLEN PLANTEN?

Voorjaarsbloeiende bloembollen kunnen van september tot eind december worden geplant. Met uitzondering van tulpen, die je beter pas vanaf eind oktober in de grond stopt. Hoe later je ze plant, hoe kleiner de kans op botrytis tulipae, een gevaarlijke schimmel die je bollen aantast wanneer de grond te warm is. De planttijd voor bloembollen is overigens een indicatie, want de ervaring leert dat je ze kunt planten zolang de bodem niet bevroren is. Januari is wel echt de laatste kans, want het is met bollen zo dat ze het liefst een periode van kou hebben gehad. Zo bloeien ze zonder veel problemen.

IN DE TUIN

Op zich zijn tulpen geen moeilijke klanten. Ze hebben graag een standplaats met een beetje

ANGELO'S FAVORIETEN

Tulp 'La Belle Epoque': een exclusieve en zeer luxueuze tulp met pioenvormige bloemen. De kleur is oudroze met een vleugje koper en zelfs een streep crèmegeel. Het lijkt bij momenten wel koffie met melk.

Tulp 'Silver Cloud': voor de fans van zachte, romantische boeketten is deze tulp een must-have. Ze is eenvoudig van vorm, maar tijdloos en elegant van uitstraling.

Tulp 'Queen of Night': eentje voor de durvers, want met haar bijna zwarte, fluwelen kleur springt ze er echt uit in de border. Geef je boeketten een verrassend accent met deze mysterieuze soort.

Tulp 'Amazing Parrot': een tulp die er niet uitziet als een tulp. Ze heeft fijne franjes aan de rand van haar bloemblaadjes en is echt een bijzondere verschijning. Doet het ook goed in pot.

zon, maar in de vroege lente is dat meestal niet zo'n probleem. De andere planten moeten nog in blad komen, dus er kan gemakkelijk zonlicht bij. Het enige waarmee tulpenbollen het moeilijk kunnen hebben, is te veel water. Ze beginnen snel te rotten of er ontstaan schimmels en dan is het natuurlijk uit met de pret. Heb je kleigrond in de tuin, voeg dan wat zand en compost toe om de bodem te verlichten. Drassige stukken tuingrond kan je beter vermijden, want de kans is erg klein dat tulpenbollen daarin overleven. Gelukkig kan je ze ook perfect in pot planten.

Zodra tulpen beginnen te bloeien, zijn ze gevoeliger voor regen en wind. Hun stelen zijn op dat moment een stuk langer en met het gewicht en de omvang van de bloemen erbij, durven ze al eens omvallen. Plant hoge soorten bij voorkeur op een meer beschutte plek, bijvoorbeeld tussen vaste planten. Soorten die kleiner blijven, hebben meestal minder last van de wind en worden ondersteund door hun eigen blaadjes.

TULPEN IN POT

Een vorstbestendige terracotta pot of zinken teil is perfect om tulpenbollen in te planten. De enige voorwaarde is dat er een gat in zit voor de drainage én dat ze diep genoeg zijn voor tulpenbollen. Die hebben al gauw zo'n 15 centimeter nodig. Als dat het geval is, kan je aan de slag met je bloempot. Vul die met een laagje kwalitatieve potgrond en leg een aantal bollen naast elkaar. Het mag best een gezellig boeltje worden in de pot, maar voorkom dat bollen echt tegen elkaar aan liggen. Strooi een volgende laag potgrond over het geheel, druk lichtjes aan en geef water. Je kan de pot afwerken met wat schors of snoeiafval als mulch, of je kan bovenaan viooltjes planten. Ik vind dat uitzicht een pak fijner dan een lege bloempot te zien staan de hele winter.

Tulp 'La Belle Epoque'

Tulp 'Silver Cloud'

Tulp 'Queen of Night'

Tulp 'Amazing Parrot'

Zomerboeketten

Zomergeluk

Het boeket dat op de cover van dit boek staat mocht niet ontbreken. Ik maakte het naar aanleiding van de fotoshoot en trok alle registers open: veel, bombastisch en in mijn favoriete bloemkleur, roze. De vaas die bij het boeket hoort, scoorde ik in een keramiekstudio in Engeland, waar ik steevast een aantal keer per jaar heen ga. Alles wordt daar met de hand gedraaid en dit exemplaar sprong op magische wijze in mijn koffer. Nog elke dag blij met mijn aankoop. Dit boeket noemde ik zomergeluk, omdat deze samenstelling mij oprecht blij maakt. Een kwartiertje bloemen plukken en daarna ongedwongen aan de slag gaan ermee, ik hou ervan.

INGREDIËNTEN

- Dahlia 'La Belle Epoque'
- Dahlia 'Linda's Baby'
- Helianthus 'Astra Rose Cream'
- Limonium 'QIS Apricot'
- Phlox 'Crème Brûlée'
- Basilicum 'Magic Mountain'
- Cosmos 'Apricotta'
- Zinnia 'Lime with Blotch'
- Bronzen venkel

EEN VLEUGJE GEEL

Een paar jaar geleden zou ik nooit geel aan dit boeket hebben toegevoegd. En het is nog niet erg schreeuwerig hoor, maar ik leer het appreciëren. Het kan een boeket of bloemstuk samenhang geven en dat is mooi om te zien. In dit geval zorgde het voor wat extra pit in de zachtheid van al dat roze.